

Таблиця 1

**Динаміка обсягів кредитів наданих МСБ АТ «Ощадбанк»
у 2014 р. – 1 пів.2017 р. (складено на основі [3])**

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	1 пів. 2017	Абсолютний приріст	Темпи приросту, %
					2016/2014	
Обсяг кредитів юридичним особам, млн. грн.	84758	103249	110456	109019	25698	30,32
Обсяг кредитів малому та середньому бізнесу, млн. грн.	26275	35105	39764	40337	13489	51,34
Частка обсягів кредитів малому та середньому бізнесу в загальному обсязі кредитів,%	31	34	36	37	5	16,13

Таким чином, останнім часом в Україні спостерігається значне покращення у сфері банківського кредитування малого та середнього підприємництва.

Література:

1. Сайт українського фонду підтримки підприємництва // [Електронний ресурс], - Режим доступу: http://ufpp.gov.ua/business_advisory_services
2. Ольга Красовська / Європейські гроші для українського бізнесу: яку допомогу надає ЄС // [Електронний ресурс], - Режим доступу : <https://www.euointegration.com.ua/articles/2018/05/11/7081510/>
3. Сайт «Ощадбанку», дані про кредитування малого та середнього бізнесу / [Електронний ресурс], - Режим доступу : <https://www.oschadbank.ua/ua/business/finansuvannya-biznesu/>

Олена МАЛАХОВА

*к.е.н., доцент кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет*

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СИСТЕМНО ВАЖЛИВИХ БАНКІВ

В сучасних умовах перебігу економічних процесів роль банківської системи є надважливою для соціально-економічного розвитку суспільства, а відтак особливої уваги з позиції забезпечення стабільності її функціонування потребує визначення банківських установ, які здатні відігравати системоутворюючу роль у фінансовій системі. Таким чином, визначення системно важливих банків є ключовим питанням розвитку банківської системи як у вітчизняній, так і в міжнародній практиці, оскільки системно значимі банки можуть негативним чином впливати не тільки на інші кредитні і фінансові установи, але і за допомогою «ефекту зараження» розповсюджувати негаразди на реальний сектор економіки.

Саме наявність системно значимих банків породжує так званий «ефект зараження», який діє не тільки в банківському секторі, але і розповсюджується на державний та реальний сектор економіки. Так, втрата довіри до системно важливих банків, безперечно, потягне за собою падіння попиту на банківські послуги у банківському секторі країни загалом, знизить довіру до органів державної влади,

зменшить попит на ринках товарів і послуг, реальний сектор економіки відчує нестачу в фінансових ресурсах, може виникнути проблема з платіжними системами, що викличе паніку серед населення, збільшиться схильність споживачів до збереження, і, як наслідок, знизиться розмір інвестицій в економіку.

Деструктивний вплив виникнення фінансових труднощів у системно важливих банках зображено на рис. 1.

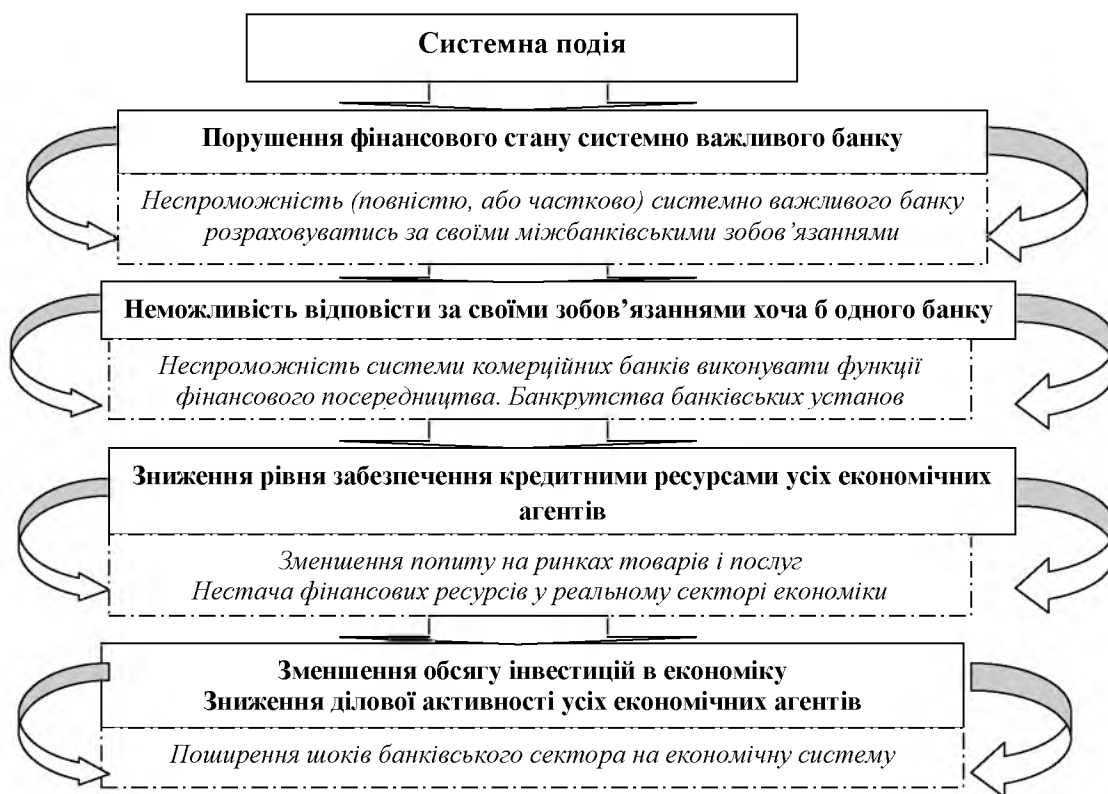

Рис.1. Вплив системно важливих банків на перебіг економічних процесів в країні

Джерело: розроблено автором

Вагомий внесок у виявленні та регулюванні діяльності системно значимих банків був вкладений Базельським комітетом по банківському нагляду. Збірка правил, яка вступила в силу в 2011 р., містить чіткі інструкції щодо визначення системно важливих банків та заходів впливу на їх діяльність [1]. В липні 2013 р. була опублікована оновлена версія базельського документа [2]. Ціль пакету реформ, який включав встановлення додаткових вимог до капіталу системно важливих банків, полягає в підвищенні здатності банківського сектора протистояти потрясінням і знижувати ризики розповсюдження шоків фінансового сектора на реальну економіку.

В жовтні 2012 р. Базельським комітетом був розроблений документ, який регламентує роботу національних органів нагляду із системно важливими банками всередині країни [3]. Основна ідея документа в тому, що банківські установи, які не мають суттєвого значення на міжнародному рівні, можуть вчинити серйозний вплив на стабільність національної фінансової системи.

Згідно рекомендацій Базельського комітету внутрішні регулятивні органи в процесі ідентифікації системно важливих банків повинні дотримуватись певних принципів (рис. 2).

Рис.2. Принципи ідентифікації Н-СВБ, встановлені Базельським комітетом

Джерело: складено автором на основі [3]

Методологія ідентифікації системно важливих банків ЄС представляє собою два етапи (рис. 3).

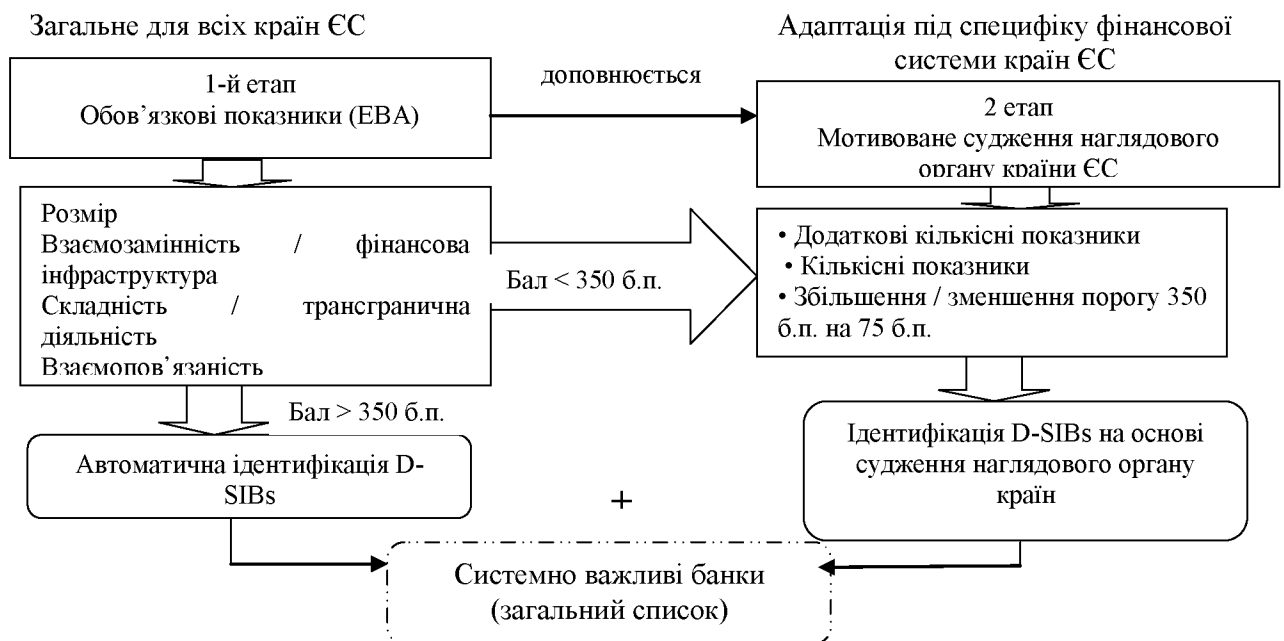

Рис. 3. Методологія ідентифікації системно важливих банків країн ЄС

Джерело: розроблено авторами на основі [2]

На першому етапі, який є загально прийнятим для всіх країн — членів ЄС, ідентифікація системно важливих банків засновується на фіксованому наборі обов'язкових показників (табл. 2).

Таблиця 2

Обов'язкові показники, рекомендовані Європейською службою банківського нагляду для визначення системно важливих банків на національному рівні

Показник	Індикатор	Вага індикатора, %
Величина	Загальна сума активів	25
Складність	Велична позабіржова них деривативів	8,33
	Активи в іноземній валюті	8,33
	Зобов'язання в іноземній валюті	8,33
Замінність	Величина внутрішніх платіжних операцій	8,33
	Депозити приватного сектора країн ЄС	8,33
	Кредити приватного сектора країн ЄС	8,33
Взаємопов'язаність	Емітовані боргові цінні папери	8,33
	Активи в середині фінансової системи	8,33
	Зобов'язання в середині фінансової системи	8,33

Джерело: [2]

Банки, оцінка яких перевищила встановлену границю, автоматично класифікуються як системно важливі.

Другий етап передбачає можливість додаткової оцінки банків, які на першому етапі не були ідентифіковані як системно важливі, але які можуть бути кваліфіковані як такі при певних умовах. Метою другого етапу виступає врахування особливостей фінансової системи і економіки кожної країни ЄС.

Таким чином, після ідентифікації національних системно важливих банків на основі обов'язкових показників національні регулятори повинні визначити, чи можуть банки, які залишились, претендувати на статус системно важливих.

Література:

1. Global systemically important banks: assessment methodology and the additional loss absorbency requirement. Basel Committee on Banking Supervision, Rules text. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 2011. URL: <http://www.bis.org/publ>.

2. Global systemically important banks: updated assessment methodology and the higher loss absorbency requirement. Basel Committee on Banking Supervision. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 2013. URL: <http://www.bis.org/publ>.

3. A framework for dealing with domestic systemically important banks. Basel Committee on Banking Supervision. 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL : <http://www.bis.org/publ>.

Владислав МАЛАХОВ

*Магістр факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Іващук О.О.

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ БАНКУ

Прискорення циклічності розвитку і закономірностей фінансово-економічних криз підвищують значення розробки фінансової стратегія банку, що володіє універсальним характером і представляє найважливіший аспект будь-якої стратегії. В